

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

«Затверджено»
Вченою радою БДПУ
від 26 березня 2018 р., протокол № 9
Ректор _____
професор Богданов І. Т.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ФІЛОЛОГІЯ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія
(код та найменування спеціальності)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ 035.01 Українська мова та література
(код та найменування спеціалізації)

035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська

ДОДАТКОВА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ* англійська мова / зарубіжна література /
(найменування додаткової спеціалізації)

медіакомунікації (*за вибором студента)

Введено в дію з 01.09.2018 р.
Навчальний відділ
Начальник НВ Шубіна О. В.

Бердянськ
2018

I Преамбула

Освітньо-професійна програма «Філологія» здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – магістр.

Галузь знань – 03 Гуманітарні науки, спеціальність – 035 Філологія, спеціалізація – 035.01 Українська мова та література, 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська, додаткова спеціалізація* – англійська мова / зарубіжна література / медіакомунікації (*за вибором студента).

Затверджено:

Вченою Радою Бердянського державного педагогічного університету від 26 березня 2018 р., протокол № 9.

Надано чинності:

Наказом ректора БДПУ від 02.06.2018 № 65

Розробники освітньо-професійної програми:

- *Харлан Ольга Дмитрівна*, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури та компаративістики факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету – **гарант програми**

Спеціалізація 035.01 Українська мова та література

- *Новик Ольга Петрівна*, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури та компаративістики факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
- *Павлик Неля Віленівна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та славістики факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету

Спеціалізація 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська

- *Колінько Олена Петрівна*, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
- *Нікішина Тетяна Ігорівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та славістики факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти / Level of higher education	Другий (магістерський) рівень / The second level (master)
Ступінь вищої освіти / Degree	Магістр / Master
Галузь знань / Field of study	03 Гуманітарні науки / 03 Humanities
Спеціальність / Program subject area	035 Філологія / 035 Philology
Спеціалізація / Specialization	035.01 Українська мова та література / 035.01 The Ukrainian language and literature 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська / 035.03 Slavic languages and literatures (including translation), Russian major
Додаткова спеціалізація / Additional study program*	Англійська мова / зарубіжна література / медіакомунікації (*за вибором студента) / the English language / foreign literature / mediacommunications (<i>student's choice</i>)
Обмеження щодо форм навчання / Restriction on forms of study	Без обмежень / No restrictions
Освітня Кваліфікація / Education qualification	Магістр філології. Філологія (українська мова та література) / Master of Philology. Philology (the Ukrainian language and literature) Магістр філології. Філологія (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська) / Master of Philology. Philology (Slavic languages and literatures (including translation), Russian major)
Професійна(і) кваліфікація(ї) (для спеціальностей, в межах яких передбачено створення освітніх програм з підготовки фахівців для регульованих професій) / Professional qualification(s) (for specialities, within which the educational programs drawing up for specialists of regulated professions	Для 035.01 / For 035.01 1. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель англійської мови. / Philologist. Lecturer in the Ukrainian language and literature. Teacher of the English language. 2. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель зарубіжної літератури. / Philologist. Lecturer in the Ukrainian language and literature. Teacher of foreign literature. 3. Філолог. Викладач української мови і літератури. Фахівець з медіакомунікацій. / Philologist. Lecturer in the Ukrainian language and literature. Specialist in mediacommunications. Для 035.03 / For 035.03 1. Філолог. Викладач російської мови і літератури. Вчитель англійської мови. / Philologist. Lecturer in the Russian language and literature. Teacher of the English language. 2. Філолог. Викладач російської мови і літератури. Вчитель зарубіжної літератури. / Philologist. Lecturer in the Russian language and literature. Teacher of foreign literature.

is provided)	3. Філолог. Викладач російської мови і літератури. Фахівець з медіакомунікацій. / Philologist. Lecturer in the Russian language and literature. Specialist in mediacommunications.
Кваліфікація в дипломі / Qualification in diploma	<p>Для 035.01 Ступінь вищої освіти: магістр Спеціальність: філологія (українська мова та література) Спеціалізація: англійська мова / зарубіжна література / медіа комунікації Освітня програма: філологія Професійна кваліфікація: 1. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель англійської мови. 2. Філолог. Викладач української мови і літератури. Вчитель зарубіжної літератури. 3. Філолог. Викладач української мови і літератури. Фахівець з медіакомунікацій.</p> <p>For 035.01 Degree: Master Program subject area: Philology (the Ukrainian language and literature) Additional study program: the English language / foreign literature / mediacommunications Educational program: Philology Professional qualification: 1. Philologist. Lecturer in the Ukrainian language and literature. Teacher of the English language. 2. Philologist. Lecturer in the Ukrainian language and literature. Teacher of foreign literature. 3. Philologist. Lecturer in the Ukrainian language and literature. Specialist in mediacommunications.</p> <p>Для 035.03 Ступінь вищої освіти: магістр Спеціальність: філологія (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська) Спеціалізація: англійська мова / зарубіжна література / медіа комунікації Освітня програма: філологія Професійна кваліфікація: 1. Філолог. Викладач російської мови і літератури. Вчитель англійської мови. 2. Філолог. Викладач російської мови і літератури. Вчитель зарубіжної літератури. 3. Філолог. Викладач російської мови і літератури. Фахівець з медіакомунікацій.</p> <p>For 035.03 Degree: Master Program subject area: Philology (Slavic languages and literatures (including translation), Russian major) Additional study program: the English language / foreign literature / mediacommunications Educational program: Philology</p>

	<p>Professional qualification:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Philologist. Lecturer in the Russian language and literature. Teacher of the English language. 2. Philologist. Lecturer in the Russian language and literature. Teacher of foreign literature. 3. Philologist. Lecturer in the Russian language and literature. Specialist in mediacommunications.
Опис предметної області	<ul style="list-style-type: none"> - об'єкт(и) вивчення та/або діяльності (феномени, явища або проблеми, які вивчаються): історія української літератури, художня література, життєпис письменників, парадигма сучасного літературознавства, сучасна українська літературна мова, стилістика, методика викладання мови і літератури; літературна критика і теорія літератури, методологія наукового дослідження; - цілі навчання (очікуване застосування набутих компетентностей): формування професійних компетентностей, пов'язаних із аналізом, творенням, перетворенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організація успішної комунікації; формування професійних компетентностей майбутніх філологів; оволодіння літературознавчими та мовознавчими методами й методологіями зі спеціалізації та додаткових спеціалізацій, сформовані вміння застосувати на практиці, захист кваліфікаційної роботи, набуття фактичних навичок з фаху; - теоретичний зміст предметної області (поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів): теорія й історія літератури, лінгвістика, методика викладання мови та літератури; - методи, методики та технології (якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці): загальнонаукові, філологічні (літературознавчі та мовознавчі); - інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати): тексти, книгозбірні, рукописи, персональні комп'ютери, мультимедійне забезпечення інтернет-джерела.
Академічні права випускників (крім стандартів доктора філософії / доктора мистецтва)	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.
Працевлаштування випускників (крім стандартів доктора філософії / доктора мистецтва; для спеціальностей, в межах яких передбачено створення освітніх програм з	<p>Професії, професійні назви робіт згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій (ДК 003:2010)):</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 Професіонали 23 Викладачі 231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних

підготовки фахівців для регульованих професій – (обов'язково)		закладів	
		<ul style="list-style-type: none"> • асистент • викладач вищого навчального закладу 	
	232	Викладачі середніх навчальних закладів	
	2320	Викладачі середніх навчальних закладів Професійні назви роботи: <ul style="list-style-type: none"> • викладач професійно-технічного навчального закладу • викладач професійного навчально-виховного закладу • вчитель середнього навчально-виховного закладу 	
	235	Інші професіонали в галузі навчання	
	2352	Інспектори навчальних закладів Професійні назви роботи: <ul style="list-style-type: none"> • інспектор середніх спеціальних та професійно-технічних навчальних закладів • інспектор шкіл 	
	2359	Інші професіонали в галузі навчання	
	2359.2	Інші професіонали в галузі навчання Професійні назви роботи: <ul style="list-style-type: none"> • лектор 	
	24	Інші професіонали	
	244	Професіонали в галузі економіки, соціології, археології, археології, географії, кримінології, та палеографії	
	2444	Професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладів	
	2444.2	Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі Професійні назви роботи: <ul style="list-style-type: none"> • лінгвіст • професіонал з фольклористики • філолог 	
	2490	Професіонали, що не входять в інші класифікаційні угруповання Професійні назви роботи: <ul style="list-style-type: none"> • радник 	
	Професії, професійні назви робіт згідно з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08):		
	2	Professionals	
	23	Teaching Professionals	
	233	Secondary Education Teachers	
2330	Secondary Education Teachers <ul style="list-style-type: none"> • High school teacher • Secondary school teacher 		
235	Other Teaching Professionals		
2353	Other Language Teachers <ul style="list-style-type: none"> • Intensive language teacher • Migrant education teacher • Practical language teacher • Second language teacher 		
2353	Related occupations		

	<ul style="list-style-type: none"> • Vocational education teacher • Literacy tutor (private tuition)
26	Legal, Social and Cultural Professionals
264	Authors, Journalists and Linguists
2643	Translators, Interpreters and Other Linguists <ul style="list-style-type: none"> • Lexicographer • Philologist • Subtitler
	Related occupations <ul style="list-style-type: none"> • Author • Book editor • Journalist

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми магістра:

-на базі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з терміном навчання 3 роки 10 місяців становить 90 кредитів ЄКТС;

Мінімум 35% обсягу освітньої програми спрямовано для здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	ІК. Магістр (рівень 8): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 9. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 11. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 13. Навички міжособистісної взаємодії.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність володіти базовими знаннями в галузі професійно-орієнтованих гуманітарних наук в обсязі, необхідному для здійснення професійної науково-дослідної та викладацької діяльності; знаннями з філософії, філологічних дисциплін, педагогіки середньої школи, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації творчої особистості, формуванню загальногуманістичних та етичних цінностей науково-дослідної

	<p>діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність розуміти процеси розвитку мовних і літературних процесів, їх зв'язку з суспільством, уміти використовувати ці знання у професійній діяльності; здатність володіти базовими уявленнями про особливості організації науки в Україні.</p> <p>СК 3. Здатність володіти сучасними методами в навчальному процесі.</p> <p>СК4. Інформаційний менеджмент. Здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів та текстів для розгляду відповідних задач.</p> <p>СК 5. Знання ресурсів (включаючи ті, що базуються на ІКТ), доступних для дослідження в спеціальній області філології та суміжних областях, необхідних для викладацької діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність знаходити, відбирати, контекстуалізувати та інтерпретувати значні кількості рукописного, архівного та документального матеріалу.</p> <p>СК 7. Індивідуальне дослідження. Здатність планувати та на основі дослідження робити внесок до філологічних знань.</p> <p>СК 8. Здатність використовувати спеціальну термінологію та адекватні комунікативні засоби рідної та іноземної мов (в усній та письмовій формах) у педагогічному спілкуванні.</p> <p>СК 9. Здатність до рефлексії, самовдосконалення і підвищення рівня педагогічної майстерності.</p>
--	---

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання	
Знання:	<p>ПРЗ 1. Знає основні мовознавчі і літературознавчі тенденції і процеси розвитку та їх взаємозв'язків, сучасних дискусій та напрямів дослідження у філологічній науці.</p> <p>ПРЗ 2. Демонструє поглиблені знання з обраної предметної спеціальності (мова і література предметної спеціалізації).</p> <p>ПРЗ 3. Має базові знання з методик викладання української мови та літератури у вищій школі та інших дисциплін професійно-практичного циклу, необхідних для реалізації освітніх програм у навчальному закладі.</p> <p>ПРЗ 4. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p>
Уміння:	<p>ПРУ 1. Вміє оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.</p> <p>ПРУ 2. Вміє будувати різноманітні моделі лінгвальних та літературознавчих процесів, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблення розуміння природи філологічних явищ.</p> <p>ПРУ 3. Володіє сучасними методиками і технологіями, зокрема інформаційними, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній педагогічній галузі.</p>

	<p>ПРУ 4. Вміє презентувати написані тексти та робити презентації усно різного обсягу й складності рідною мовою чи іншою, потрібною для області спеціалізації.</p> <p>ПРУ 5. Вміє характеризувати теоретичні та практичні аспекти конкретної педагогічної галузі.</p> <p>ПРУ 6. Вміє обирати спеціалізацію, планувати та завершувати курсову роботу, використовувати результуючі компетентності для підготовки й виконання плану дослідження згідно з визначеними часовими рамками</p> <p>ПРУ 7. Вміє планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі освіти в межах конкретної спеціальності (мова і література).</p> <p>ПРУ 8. Вміє аналізувати художні та наукові тексти з різних періодів, інтерпретувати та контекстуалізувати їх правильно в курсовій роботі та кваліфікаційній роботі.</p>
Комунікація:	<p>ПРК 1. Демонструє належний рівень володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентує результати свої досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРК 2. Знаходить оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРК 3. Аналізує та посилається на відповідні основні літературознавчі та мовознавчі роботи в письмовій формі, через усні виступи та презентації, знання дискусій та трендів.</p>
Автономія і відповідальність:	<p>ПРА 1. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРА 2. Здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.</p> <p>ПРА 3. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.</p> <p>ПРА 4. Здатний сприймати нові здобуті знання в галузях мовознавства, літературознавства, методики тощо й інтегрувати їх із уже наявними.</p>

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів для спеціальності 035 Філологія, спеціалізація 035.01 Українська мова та література здійснюється у формі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) кваліфікаційного екзамену з додаткової спеціалізації (англійська мова / зарубіжна література / медіакомунікації) та 2) кваліфікаційної роботи магістра з української мови або української літератури. <p>Атестація здобувачів для спеціальності 035 Філологія, спеціалізація 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша російська здійснюється у формі:</p>
--	--

	<p>1) кваліфікаційного екзамену з додаткової спеціалізації (англійська мова / зарубіжна література / медіакомунікації) та</p> <p>2) кваліфікаційної роботи магістра з російської мови або російської літератури.</p>
Вимоги до кваліфікаційного екзамену з додаткової спеціалізації*	<p>1) Кваліфікаційний екзамен з додаткової спеціалізації (англійська мова) має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає завдання на перевірку навичок мовленнєвої діяльності, питання з сучасних технологій навчання англійської мови.</p> <p>2) Кваліфікаційний екзамен з додаткової спеціалізації (зарубіжна література) має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає питання для перевірки знань із зарубіжної літератури, сучасних технологій викладання літератури.</p> <p>3) Кваліфікаційний екзамен з додаткової спеціалізації (медіакомунікації) має на меті встановлення професійної кваліфікації і включає завдання на перевірку медіаграмотності та знань з медіакомунікацій.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	<p>Кваліфікаційна робота магістра передбачає розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми в галузі філології (відповідно до обраної спеціалізації).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кваліфікаційна робота магістра має бути самостійним дослідженням. - Кваліфікаційна робота магістра перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті. - Кваліфікаційна робота магістра має бути оприлюднена на офіційному сайті університету (http://bdpu.org/) або у репозитарії БДПУ.

*Складається один кваліфікаційний екзамен з додаткової спеціалізації відповідно до обраної студентом додаткової спеціалізації.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти ESG 2015 і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) політика забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студенто-центричне навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів;
- 5) викладацький склад;
- 6) навчальні ресурси та підтримка студентів;
- 7) управління інформацією (Інформаційний менеджмент);
- 8) публічна інформація;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними

установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.